

N:o 39.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 5 Maj 1869.
— — — — — Andra Kammaren den 5 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående statsbidrag till vägars anläggning, bro- och hamnbyggnader samt kanaler afrensom sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 43 och Memorial N:o 72.)

S. A. K.

Riksdagen, som till behandling förehäft de genom dels Eders Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, dels enskilda motioner väckta frågor om statsbidrags beviljande för väganläggningar och vägförbättringar, bro- och hamnbyggnader, kanalanelläggningar samt sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag, får härmed i underdånighet anmäla följande i anledning deraf fattade beslut:

A) Väganläggningar och vägförbättringar.

1:o. För anläggning af nya samt förbättring af backiga eller eljest mindre goda vägar har Eders Kongl. Maj:t, uti sin nådiga Proposition angående Statsverkets tillstånd och behof, föreslagit att Riksdagen måtte för år 1870 till Eders Kongl. Maj:ts disposition anvisa 150,000 R:dr, eller samma belopp som för sådant ändamål vid de sednare riksdagarne för hvarje år beviljats; och har Riksdagen, med afseende å det ådagalagda behofvet af fortfarande anslag till understöd för vägarbeten i Rikets särskilda delar, beslutat att för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar, till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1870 på Riksgälds-kontoret anvisa ett anslag af Etthundrafemtio tusen Riksdaler.

2:o. Vid 1865—1866 års riksdag beviljades för väganläggning från Ramsele sockengräns genom Fjellsjö till Bodums kyrka samt vidare derifrån till Tåsjö kyrka i Wester-Norrlands län ett statsbidrag af 76,250 R:dr, hvaraf till utgående under år

Bih. till Riksd. Prot. 1869. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 3 Häft.

1867 anvisades ett belopp af 25,000 R:dr, hvarefter vid derpåföljande riksdagar i ytterligare afräkning derå anvisats till lyftning år 1868 ett belopp af 20,000 R:dr och år 1869 likaledes 20,000 R:dr; och har Eders Kongl. Maj:t nu äskat att återstoden af anslaget måtte beviljas att utgå under år 1870 med 11,250 R:dr.

Som denna väganläggning enligt antaget kontrakt skall vara fullbordad den 1 November 1870 har Riksdagen, med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, till utgående från Riksgälds-kontoret under nämnda år anvisat återstoden Elfvatusen Tvåhundra femtio Riksdaler af det för berörda väganläggningsarbete beviljade anslag.

3:o. För *anläggning af väg från sjön Bolmen till Wieslanda järnvägsstation i Kronobergs län* beviljades vid 1865—1866 års riksdag ett mot två tredjedelar af verkliga anläggningskostnaden svarande anslag, dock högst 150,000 R:dr, med skyldighet för intressenterna i detta arbetsföretag att, i den mån anslagsbeloppet utbekommes, af egna medel tillskjuta minst hälften af hvad som utaf statsanslaget lyftas. Utaf detta statsbidrag hafva vid föregående riksdagar blifvit anvisade 33,333 R:dr 33 öre att utgå år 1867, 37,500 R:dr år 1868 och 37,500 R:dr år 1869, eller tillhopa 108,333 R:dr 33 öre; och har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till utgående under år 1870 anvisa återstående anslagsbeloppet, 41,666 R:dr 67 öre.

I sammanhang härmed har Riksdagen till pröfning förehaft en inom Riksdagen väckt motion, att återstoden af det ifrågavarande anslaget måtte till vederbörande bolag utbetalas under innevarande år. Denna framställning har Riksdagen på det sätt bifallit, att återstoden af berörda, mot två tredjedelar af verkliga anläggningskostnaden svarande anslag af högst 150,000 R:dr, må under innevarande år på de tider och med de belopp, Eders Kongl. Maj:t med afseende å arbetets fortgång behagar bestämma, från Riksgälds-kontoret utbetalas med högst Fyrtioett tusen Sexhundrasextiosex Riksdaler 67 öre, under vilkor, dels att någon del af anslaget, enligt Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande, skall innestå, intilldess arbetet blifvit fullbordadt, afsynadt och godkänt, dels att intressenterna, i den mån anslagssumman utbekommes, af egna medel skola tillskjuta minst hälften af hvad utaf statsanslaget lyftas.

B) Hamn- och brobyggnader:

4:o. Såsom fond för *understödjande af mindre hamn- och brobyggnader* samt *upprensning af åar och farleder* har Eders Kongl. Maj:t i sin nådiga Proposition om Statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att för år 1870 måtte å extra stat anvisas enahanda belopp, som tillförene, eller 20,000 R:dr, och har Riksdagen, med afseende å det fortfarande behovet af medel för ifrågavarande ändamål, till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1870 anvisat ett anslag af Tjugutusen Riksdaler.

C) Kanaler och andra vattenkommunikationer:

5:o. Utaf det vid 1862—1863 års riksdag för utsträckning af *Kinda bätled* från sjön *Rengen* till *Linköpings hamn* beviljade statsbidrag af 875,000 R:dr, hvaraf

hälften anvisades att utgå såsom anslag och hälften såsom lån, hafva vid föregående riksdagar blifvit till lyftning anvisade tillhopa 810,000 R:dr, deraf såsom anslag 405,000 R:dr och såsom lån 405,000 R:dr; och har Eders Kongl. Maj:t uti den nådiga Propositionen angående Statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att återstoden af detta statsbidrag måtte anvisas att under år 1870 utgå med 32,500 R:dr såsom anslag utan återbetalningsskyldighet och 32,500 R:dr såsom lån.

Som ifrågavarande kanaliseringsarbete, enligt antaget kontrakt, skall vara fullbordadt före utgången af år 1870, har Riksdagen anvisat återstoden af berörda statsbidrag att under nämnda år från Riksgälds-kontoret utgå med Tretiotvå tusen femhundra Riksdaler såsom anslag utan återbetalningsskyldighet och Tretiotvå tusenfemhundra R:dr såsom lån, att af vederbörande bolag lyftas under de vilkor, som i afseende på detta statsbidrags åtnjutande blifvit af Rikets Ständer meddelade.

D) Sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

6:o. För sådana *utlikningar* och *aftappningar* i *Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Gefleborgs* och *Stora Kopparbergs län* samt *Elfdals, Fryksdals, Jösse* och *Nordmarks härad*er i *Wernlands län*, som hufvudsakligen afse att förminska frostländigheten, har Eders Kongl. Maj:t, uti den nådiga Propositionen om Statsverkets tillstånd och behof, äskat att för år 1870 ett belopp af Sextio tusen Riksdaler måtte, med bibehållande af nu gällande föreskrifter i afseende å så väl villkoren för statsbidragens erhållande, som kontrollen å arbetenas utförande, ställas till Eders Kongl. Maj:ts nådiga disposition.

Med bifall härtill har Riksdagen för ofvanberörda ändamål till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1870 anvisat ett belopp af Sextio tusen Riksdaler, dock under vilkor dels att sådant understöd icke i något fall får öfverstiga en tredjedel af den för arbetets utförande enligt fastställd plan beräknade kostnad; dels att anslaget må, utan någon viss fördelning mellan de särskilda länen, företrädesvis anvisas till sådana större företag, som anses i väsendtlig mån befrämja det dermed afsedda ändamål eller frostländighetens förminskande; dels att vederbörande kommuner, föreningar eller enskilde alltid skola hafva förbindelse att icke allenast tillskjuta hvad derutöfver för arbetets fullbordande erfordras, utan ock att för all framtid behörigen underhålla de afloppsgrafvar och andra för ändamålets vinnande utförda arbeten, som med statsbidrag blifvit understödda; dels slutligen att Eders Kongl. Maj:t må ega att i de fall, der sådant anses vara af behofvet påkalladt, i nåder medgifva, att någon del af anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas; hvarjemte Riksdagen föreskrifvit att, för tillgodonjutande af ifrågavarande understöd, skola i öfrigt lända till cfterrättelse de vilkor och bestämmelser, som innefattas i Riksdagens derom afåtna underdåniga skrifvelse.

7:o. I likhet med hvad vid sednaste riksdagar egt rum, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år

1870 anvisa en summa af 50,000 R:dr, att utgå såsom låneunderstöd för *befrämjande af utdikningar och aftappningar af sankta trakter och sjöar inom rikets mellersta och södra län.*

Då skäl förefinnas att fortfarande bevilja medel för ifrågavarande ändamål, har Riksdagen till Eders Kongl. Maj:ts nådiga disposition för år 1870 på Riksgälds-kontoret härtill anvisat en summa af Femtio tusen Riksdaler, att utgå såsom lån; hvarjemte Riksdagen beslutat att för erhållande af lån utaf ifrågavarande medel skola lända till efter rättelse de vilkor och bestämmelser, hvilka innefattas i Riksdagens ofvanberörda underdåniga skrifvelse.

8:o. För *sänkning af Lida-åns vattenyta* beviljades vid 1862 och 1863 års riksdag ett låneunderstöd af 126,000 R:dr, att utgå med 46,000 R:dr under näst derpå följande statsregleringsperiod, hvarefter vid de derpå följande riksdagarne blifvit anvisade att utgå under hvarterdera af åren 1867 och 1868 Tretio tusen R:dr och under innevarande år Tio tusen R:dr, och har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit att återstående lånebeloppet må varda anvisadt att under år 1870 utgå med Tio tusen R:dr.

Som ifrågavarande arbete enligt det antagna kontraktet skall vara fullbordadt innan den 1 Oktober 1870, har Riksdagen anvisat återstoden, Tio tusen Riksdaler, af berörda låneunderstöd, att år 1870 från Riksgälds-kontoret utgå, under iakttagande af de vilkor, som för detta lån redan blifvit bestämda.

9:o. Till *Bergforssens rensning i Ume elf* för att freda derofvanför belägna låglända egor för öfversvämningar beviljade Rikets Ständer vid 1865—1866 års riksdag ett anslag af 11,000 R:dr, hvaraf blifvit anvisade 5,000 R:dr att utgå under år 1867, samt 2,000 R:dr under år 1868 och 2,000 R:dr under innevarande år; och har Eders Kongl. Maj:t, då arbetet enligt antaget kontrakt skall fullbordas till den 1 Oktober 1870, föreslagit Riksdagen att till utgående under sistnämnda år anvisa återstoden af anslagsbeloppet med 2,000 R:dr.

Med bifall härtill har Riksdagen för år 1870 till utgående från Riksgälds-kontoret anvisat återstoden, Två tusen Riksdaler, af det vid 1865—1866 års riksdag för rensningsarbeten i Ume elf beviljade anslag af 11,000 R:dr.

Till upplysning om sammanlagda beloppet af de, enligt denna underdåniga skrifvelse, beviljade anslags- och lånesummor bifogas ett deröfver uppgjort sammandrag.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 5 Maj 1869.

Sammandrag af de utaf Riksdagen beviljede statsbidrag for våganlægninger og vægførbættninger, bro- og hamnbyggnader, kanaler og andre vattenkommunikationer samt vattenaftappingsforetag.

	Anslag.		Lån.		Summa anslag.		Summa lån.		Summa anslag og lån.	
	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.	R:dr.	öre.
A. Våganlægninger og vægførbættninger:										
Till <i>fond</i> for anlægning af nye samt forbættning eller omlægning af backiga eller eljest mindre gode <i>vægar</i>	150,000	—	—	—						
Før våganlægning fra <i>Ramsele</i> sockens græns till <i>Tåsjo</i> kyrka inom Wester-Norrlands län	11,250	—	—	—						
» d:o fra sjön <i>Bolmen</i> till <i>Wieslanda</i> jernvægsstation i Kronobergs län (att utgå under år 1869) høgst	41,666	67	—	—	202,916	67	—	—	202,916	67
B. Hamn- og brobyggnader:										
Till <i>fond</i> for understødjende af mindre <i>hamn-</i> og <i>brobyggnader</i> samt <i>upprensninger</i> af <i>åar</i> og <i>farleder</i>	20,000	—	—	—	20,000	—	—	—	20,000	—
C. Kanaler og vattenkommunikationer:										
Før utstrækning af <i>Kinda</i> båtled	32,500	—	32,500	—	32,500	—	32,500	—	65,000	—
D. Sjøsenkninger og andre vattenaftappingsforetag:										
Till <i>fond</i> for <i>myrutdikninger</i> og <i>vattenaftappinger</i> inom de sex <i>nordligaste</i> länen jemte fyra hærader af <i>Wermlands</i> län	60,000	—	—	—						
» <i>fond</i> for understødjende af <i>utdikninger</i> og <i>aftappinger</i> af sankte trakter og sjøar i øfrige delar af riket	—	—	50,000	—						
» senkning af <i>Lida-ån</i>	—	—	10,000	—						
» <i>rensninger</i> i <i>Ume-elf</i>	2,000	—	—	—	62,000	—	60,000	—	122,000	—
	S u m m a R : m t				317,416	67	92,500	—	409,916	67